

Zicht op goede cijfers

Extremen in het weer bepalen vaak het resultaat van de cumelasector. Lange winters, droge zomers en een natte herfst, allemaal hebben ze een negatief resultaat op de cumelasector. Tenzij je zout strooit, regenhaspels verhuurt of rupshakselaars inzet, want dan profiteer je van de extremen. Voor deze bedrijven was het een extreem slecht jaar, juist omdat het jaar qua weer extreem goed was voor de cumelasector: met een lang, lekker droog voorjaar, een zomer met precies voldoende regen en een herfst met een neerslagtekort. En natuurlijk geen winter. Het resultaat: werkzaamheden die lekker doorliepen, veel gras en dus veel inkuilrondes en een laag brandstofverbruik en weinig slijtage.

Het resultaat is terug te zien in de resultaten. De meeste ondernemers gaven na de eerste tien maanden van 2014 aan dat de voorlopige omzet voor 2014 al hoger was dan over heel 2013. Doordat ook in november en december het werk gewoon kon doorgaan, is de verwachting over heel 2014 hoog. Dat is te danken aan een snede extra gras, terwijl we er in 2013 juist één misten. Het contrast tussen beide jaren is dan ook groot.

In de grond-, weg- en waterbouw en in de cultuurtechniek lijkt de branche zich te hebben ingesteld op het lagere werkniveau. Voor de mensen en machines die over zijn, waren er bij veel bedrijven veel maanden met genoeg werk, zo horen we uit de praktijk. Desondanks staan de tarieven en dus de rendementen nog altijd onder druk. Het werk in het transport en in de verhuur is nog altijd slecht.

Wel merken we dat de sector profiteert van de flexibiliteit van de bedrijven. We zien in de praktijk dat bedrijven zich relatief goed weten aan te passen aan het werkaanbod. Zo schuiven bedrijven van het werk in de wegeaanleg

naar de dijkverzwaring, met andere opdrachtgevers, maar met hetzelfde materieel. Juist dit schuiven van het ene soort werk naar het andere maakt de bedrijven beperkt kwetsbaar.

Kosten

De kostenontwikkeling in 2014 was stabiel van aard. De meeste kosten indexeren zich volgens een normaal patroon (arbeidskosten). De brandstofkosten waren voor het eerst in jaren stabiel en zijn momenteel zelfs dalend. Helaas zette die daling pas in net na de oogstperiode, die het grootste deel van het brandstofverbruik voor haar rekening neemt. Hoewel de olieprijs op de wereldmarkt fors aan het dalen is (35 tot 40 procent), merken wij er hier in Europa weinig van. Een belangrijk dempend effect heeft de duurder dollar, die een deel van de prijsdaling tenietdoet. Daarnaast zit er op de diesel inmiddels zoveel accijns, die niet met de prijs mee daalt, dat het prijseffect beperkt is. Per saldo is de dieselprijs in de maand oktober en november met ongeveer acht procent gedaald.

Resultaat

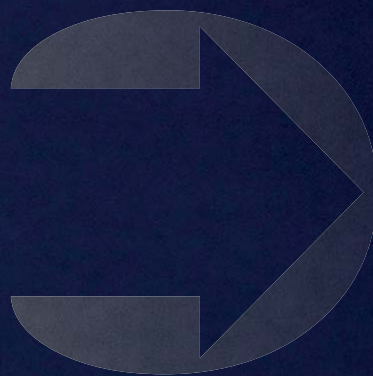
Dankzij het slechts beperkt stijgen van de kosten is de verwachting van het rendement 2014 positief, vooral omdat de omzet flink hoger is en deze kon worden behaald zonder extreem veel overwerk of de inzet van extra krachten. Op basis van de resultaten van bedrijven in de eerste tien maanden durven we de verwachting uit te spreken dat dit voor het eerst in jaren kan dit leiden tot echt zwarte getallen op veel cumelabedrijven. Die zijn hard nodig na een aantal jaren met slechte bedrijfsresultaten, al zullen er ook dit jaar weer bedrijven zijn die door tegenslag of net de verkeerde bedrijfs-specialisatie in het rood zullen eindigen.

Minder rood of zelfs duidelijk zwart, dat lijkt op voorhand de uitkomst van de jaarresultaten van 2014, denkt André de Swart, bedrijfseconoom van CUMELA Nederland. Voor 2015 zijn de voortekenen nog goed, al kan een strenge winter alles weer veranderen. Vooral het weer bepaalt namelijk de resultaten.

Dankzij het mooie en relatief droge najaar kon een groot deel van de maïsoogst op mooie en gunstige tijden worden uitgevoerd met relatief lage kosten.

2015

Verwachtingen 2015

Vooruitblikken is nog moeilijker dan het voorstellen van de resultaten van dit jaar. Hoe extreem het weer zal zijn en wat het effect daarvan zal zijn, is nu eenmaal niet in cijfers uit te drukken. Toch zijn er wel een aantal hoopgevende ontwikkelingen. Zo verdwijnt de melkquotering per 1 april 2015. Hoewel veel rond de melkveehouderij nog onduidelijk is, lijkt één ding duidelijk en dat is dat er meer zal worden gemolken. Dat zal de druk op een goede ruwvoerproductie verhogen. Daar liggen ontegenzeggelijk kansen voor de cumelasector.

Negatief is het overaanbod van suikerbieten, waarbij een deel van de suiker wordt doorschoven naar 2015. Het areaal suikerbieten zal volgend jaar dus kleiner zijn, met minder werk voor de suikerbietenrooiers. Komt er op de vrijkomende hectares maïs, dan kan het nog positief uitpakken, maar de kans is groot dat er gewassen komen die relatief weinig omzet opleveren. De slechte prijzen in de akkerbouw hebben in elk geval als voordeel dat deze akkerbouwers weinig zullen investeren in materieel, waardoor de concurrentie met loonwerk niet toeneemt.

De mestdistributie blijft ondertussen een uitdagende bedrijfstak. Vaststaat dat er meer mest moet worden verwerkt en geëxporteerd. Hoeveel mest er overblijft voor de binnenlandse distributie blijft echter nog steeds de vraag. Het wachten is op duidelijkheid voor de komende jaren.

In de GWW-sector zijn er in de afgelopen jaren werkzaamheden naar voren gehaald. Dit proces is achter de rug en de komende jaren is hierin minder werk te verwachten. Tegelijk zien we dat het aantal openbare aanbestedingen drastisch is afgenomen. Opvallend genoeg wordt steeds vaker werk weer onderhands aanbesteed. Het geeft bedrijven de mogelijkheid om tegen eerlijke prijzen mooi werk te maken. Deze ontwikkeling is gunstig voor

bedrijven die goede contacten in deze markt hebben opgebouwd.

Onzeker is de situatie bij de gemeenten. Doordat die in 2015 meer verantwoordelijkheid krijgen voor mensen in de AWBZ en Wmo zoeken ze naar mogelijkheden om deze aan het werk te krijgen. Tegenover terughoudendheid bij sommige gemeenten staan andere die werk wel uitgeven, maar dan aan bedrijven die zelf meewerken aan het inzetten van deze werknemers. Daarop inspelen kan kansen bieden.

Kosten

Een belangrijke kostenfactor op de cumelabedrijven is nog steeds arbeid. Daar krijgen we in elk geval te maken met een aantal nieuwe wetten die een negatief effect kunnen hebben, zoals de Wet werk en zekerheid, de werkkostenregeling en de druk op het verminderen van de inzet van zzp'ers. De transitievergoeding bij ontslag van personeel kan op bedrijven die gedwongen zijn mensen te ontslaan een extra kostenpost zijn. Zij kunnen hun personeelskosten hierdoor zo met drie procent zien stijgen.

Volkomen onduidelijk is nog de uitkomst van de nieuwe cao-onderhandelingen. Inzet is meer flexibiliteit bij de bepaling van de arbeidstijden. Dat kan een positief effect hebben op de rentabiliteit van arbeid. Daar tegenover staat dat aan een aanpassing van de lonen ook niet te ontkomen is.

Voorlopig lijkt vooral de ontwikkeling van de prijs van dieselbrandstof hoopgevend, maar juist daarvan weten we dat resultaten uit het verleden geen garantie geven voor de toekomst. Een strenge winter, gesloten gaskranen in Rusland of een crisis in het Midden-Oosten kan dit zo veranderen. Naast het weer kent ook de prijs van ruwe olie namelijk zijn eigen extremen. Aan die voorspellingen wagen we ons dus maar niet.

TEKST: André de Swart

FOTO: Toon van der Stok